

Töö-, sotsiaal- ja tervise valdkond

Põhiteemad

- ✕ Väljatöötamiskavatsus Eesti tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemi integreerimiseks
- ✕ Üldhooldusteenus
- ✕ Erihoolekandeteenus

Aasta kohalik omavalitsus

Laureaat 2024

RAE VALLAVALITSUS

Väljatöötamiskavatsus Eesti tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemi integreerimiseks (VTK)

Suurt avalikkuse tähelepanu sai eelnõu, millega soovitakse luua inimesekeskne ja ühtne tervishoiu- ja sotsiaalteenuste korraldamise süsteem koos kaasnevate teenuste ja rahastusmudelitega, mis arvestab senistest pilootprojektidest saadud kogemusi ja teiste riikide parimaid praktikaid. Seni on Sotsiaalministeerium katsetanud erinevates Eesti piirkondades inimesekeskseid tervishoiu- ja sotsiaalteenuste lahendusi ravikindlustuse ja välisabi vahendite toel. Eelnõu saadeti kooskõlastusringile 10.07.2025. ELVL ei pidanud võimalikuks VTKd esitatud kujul kooskõlastada ning jättis selle 1.09.2025 kooskõlastamata. Oleme nõus, et sotsiaal- ja tervishoiuvaldkond vajab tulevikus terviklikumat ja süsteemsemat lähenemist. Samuti jagame arusaama, et tervisedendus peab olema paremini põimitud esmatasandi tervishoiu, sotsiaalvaldkonna ja haiglatega.

Siinkohal toome välja mõned olulisemad asjaolud, miks ELVL eelnõu ei kooskõlastanud. Väidet, et täiendavaid rahalisi kohustusi KOVidele integreeritud süsteemi rakendamisega ei kaasne, ei toetanud ükski analüüs. Näiteks oli ebaselge, kuidas muutub KOV sotsiaaltöötajate töökoormus seoses vajadusega osaleda rohkemal võrgustikukohtumistel. Hindamata oli VTK tehtavate muudatuste tegelik rahaline mõju KOVile. Samuti ei selgunud VTK põhjal, kas TERVIKute moodustamisele oleks sisuliselt ja majanduslikult tõhusamaid alternatiive võimestada juba olemasolevaid süsteeme või süsteemi osasid. On oluline määratleda, kas TERVIK on juriidiline isik või koostöövõrgustik, kes on selle töötajad, rahastus ning milline on tervisedendaja kindel koht selles struktuuris.

KOVi suur mure on takistused abivajajate riiklikele teenustele jõudmisel nt erihoolekande või tervishoiuteenuste vajajad. Samuti on probleemiks abivajadus, millele sobivaid teenuseid Eestis ei ole. Näiteks psüühikahäirega või intellektipuudega täisealised, kellel on ka sõltuvusprobleemid ja/või hooldusvajadus. Kui neil on kompleksne teenuse vajadus, kas see sihtrühm ka loodava koordineerimise alla kuulub, sest integreeritavate teenuste vaatest on välja jäetud riigi poolt korraldatavad erihoolekande teenused ja abivahendite tagamine, kuigi mõlemal on tihe seos inimese tervisega. Samuti jäi VTKs ka näiteks ebaselgeks, kuidas jagunevad rollid ja vastutus koostöökogu, tervisejuhi ja KOV sotsiaaltöötaja vahel. TERVIK mudel võib jätta lahtiseks, kes tegelikult vastutab teenuse eest, kui inimene teenuste saamisel võib jääda süsteemi vahele lõksu, kas riik või KOV. Milline on tervisejuhtide roll? Kas KOVide sotsiaaltöötajad, rehabilitatsiooni- ja tervishoiuteenuste osutajad mingis osas alluvad tervisejuhile? Kas koostöökogu ja/või tervisejuhtide otsused on KOVidele siduvad? Sotsiaalministeerium saatis oma vastuse ELVLi seisukohtadele ja küsimustele 12.12.2025, mille üle arutelu ja kohtumised jätkuvad 2026. aastal.

Üldhooldusteenus

Hooldekodude hinnad on kerkinud kiiremini kui pensionid ning omavalitsuse lisapanus ei too enam inimestele sama leevendust kui aasta varem. Seetõttu ei saa poliitilist lubadust pidada täidetuks. Hooldekodukoht ei ole keskmise pensioni eest igal pool kättesaadav ja inimese omaosaluse koormus jääb paljudes omavalitsustes jätkuvalt suureks, eriti kallimate hindadega piirkondades.

Erihoolekande teenuste süsteemne rahastamine ja teenuskohtade loomine

Teravalt tõusid esile probleemid seoses ööpäevaringse erihoolekandeteenuse osutamisega kinnises asutuses, mis on riiklik teenus ja kuhu paigutatakse inimene kohtumääruse alusel. Kuna riiklike

Oleme juba aastaid omavalitsustega tõstatanud küsimuse laiemalt, et riik ei taga erihooldekande kättesaadavust ega rahastust, surub kohustusi omavalitsustele (sh üldhoolduse) kaudu. Riikliku teenuse järjekorras on 2200 inimest.

- ✓ 8.01. 2025 „Inimkaubandus – kas jõudnud ka minu koduõuele?
- ✓ 5.03.2025 Ülevaade riiklikust perelepitusteenusest
- ✓ 2.04.2025 Psühholoogiline esmaabi kriisi sattunud inimese toetamisel
- ✓ 7.05.2025 Vägivallast loobumise toetamine
- ✓ 4.06.2025 Varajane märkamine
- ✓ 6.08.2025 Ohvriabi kriisitelefoni Enesetapuriski hindamise abivahendi tutvustus

- ✓ 3.09.2025 Lasteabi ja ohvriabi e-õppe võimalused KOVidele
„Leinatoe võimalused omavalitsustes: teenused, tugigrupid ja KOVide leinatoe küsitluse tulemused“
- ✓ 1.10.2025 Taastav õigus
- ✓ 15.10.2025 Pensionitarkus ja vaimse tervise soovitusel KOVidele
- ✓ 5.11.2025 Laste ja noorte vaimse tervise toetamine – turvaplaani kasutamise juhendamine ja hea tunde kast/Safe box
Abistaja enesehoid
- ✓ 13.11.2025 Heaolutehnoloogia programmi tutvustus
- ✓ 3.12.2025 Traumast taastumist toetav vaimse tervise abi
Lastemaja

Osalemine Riigikogu sotsiaalkomisjoni istungitel

- ✓ 4.11. ELVL sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 732 SE

2024. aasta töö eest autasustatud sotsiaalvaldkonna töötajad

23. aprillil 2025 toimus Rakvere Teatris sotsiaalvaldkonna aasta oodatuim sündmus – sotsiaalala töötajate tunnustusüritus. Nii tunnistati 2024. aasta parimaks omavalitsuseks sotsiaaltöös Rae Vallavalitsus.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 25.01.2026